

Saksb.: Karsten Steinvik
e-post: fmnokst@fylkesmannen.no
Tlf: 755 31 652
Vår ref:2016/8273
Deres ref:
Vår dato: 09.05.17
Deres dato:
Arkivkode:

Rapport

Tilsyn med kommunal beredskapsplikt i Vågan kommune

Tilsynsdato: 12.05.17

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter tilsyn i Vågan kommune den 12. mai 2017. Tilsynet ble gjennomført med hjemmel i lov av 25.06.10 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven), § 29 og forskrift av 22.08.11 om kommunal beredskapsplikt, § 10. Dette er særlovsbestemmelser som gjør at kommunelovens bestemmelser om statlige tilsyn i kap. 10 kommer til anvendelse.

Hensikten med tilsynet var å kontrollere hvordan kommunen etterlever bestemmelsene om kommunal beredskapsplikt, og tilsynet hadde hovedfokus på følgende forskriftsbestemmelser:

- Helhetlige ROS-analyse, jf. forskriftens § 2
- Kommunens helhetlige og systematiske arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, jf. forskriftens § 3
- Overordnet beredskapsplan, jf. forskriftens § 4
- Oppdatering/revisjon, jf. forskriftens § 6
- Øvelser og opplæring, jf. forskriftens § 7
- Evalueringer etter øvelser og uønskede hendelser, jf. forskriftens § 8
- Krav om skriftlig dokumentasjon, jf. forskriftens § 9

Tilsynet er gjennomført som systemrevisjon, der følgende hovedelementer inngår: gjennomgang av innsendte dokumenter, tilsynsbesøk med to intervju og utarbeidelse av rapport. Tilsynet er samordnet med og inngår som en del av Fylkesmannens planlagte tilsynsvirksomhet for inneværende år.

2. Hovedinntrykk

Kommunen har et omfattende beredskapsplanverk både på overordnet nivå og på sektor- /fag nivå. Utfordringen er imidlertid at deler av planverk og ROS-analyser ikke er oppdatert i tråd med lovkrav, jf de tre avvikene som tilsynet avdekket.

Det er positivt at kommunens kriseledelse har gjennomført øvelse både i 2016 og 2017 og at begge øvelsene er evaluert. Det er også positivt at kommunen har tatt initiativ til et samarbeid med nabokommunene om revisjon av helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse, oppfølgingsplan og overordnet beredskapsplan. Kommunen har også jobbet godt med utfordringer som havnivåstigning og beredskap innenfor skoleverket. Revisjon av kommunens helhetlige ROS-analyse og revisjon av overordnet beredskapsplan er innarbeidet i planstrategien for 2017 – 2020.

3. Resultater fra tilsynet

I rapporten benyttes følgende definisjoner på funn som blir gjort under tilsynet:

- Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i bestemmelsene om kommunal beredskapsplikt i sivilbeskyttelsesloven og i forskrift til kommunal beredskapsplikt.
- Merknad omhandler funn det er grunn til å påpeke for å sikre forbedring i kommunens etterlevelse av kommunal beredskapsplikt.

Totalt har tilsynet medført tre avvik. Nedenfor gis en kort gjennomgang av avvikene med utdpende kommentarer og begrunnelser for disse.

Avvik 1: Vågan kommune har ikke en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse som er i tråd med forskriftens krav

Avviket gjelder følgende myndighetskrav:

- Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) § 14, samt forskrift om kommunal beredskapsplikt § 2.

Begrunnelse:

Vågan kommune har en enkel risiko- og sårbarhetsanalyse som ikke er oppdatert de senere år. Revisjonsarbeidet har vært utsatt i påvente av et interkommunalt samarbeid om helhetlig ROS-analyse. Vi viser her til forskriftens krav til oppdatering minimum hvert fjerde år, jf. § 6.

Når det gjelder eksisterende ROS-analyse vil vi spesielt påpeke at sårbarhetsvurderingene er mangelfulle og viser her til til forskriftens § 2 tredje ledd, bokstav c), d) og e):

- c) hvordan ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer kan påvirke hverandre
- d) særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner og tap av kritisk infrastruktur
- e) kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet når den utsettes for en uønsket hendelse og evnen til å gjenoppta sin virksomhet etter at hendelsen har inntruffet er vurdert

I revisjonsarbeidet med den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen er det viktig at kommunen påser at relevante offentlige og private aktører inviteres med i arbeidet, jf. forskriftens § 2, fjerde ledd. For øvrig anbefaler vi at «Veileder til

helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen» (DSB 2014) legges til grunn i revisjonsarbeidet.

Avvik 2: Vågan kommunes «helhetlige og systematiske samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid» oppfyller ikke kravene i forskriften

Avviket gjelder følgende myndighetskrav:

- Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) § 14 og forskriftens § 3.

Begrunnelse:

Kommunen kan ikke dokumentere skriftlig at de med bakgrunn i den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen har en tilstrekkelig plan for oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskap, jf. forskriftens § 3 a). Oppfølgingsplanen skal bidra til at kommunen etablerer system og rutiner som sikrer at de lovpålagte oppgavene blir ivaretatt. Den skal også sikre at kommunen jobber helhetlig og systematisk med samfunnssikkerhet.

Eksempelvis kan oppfølgingsplan være være todelt, der første del omhandler hvilke rutiner kommunen har for å sikre at lovpålagte oppgaver innen samfunnssikkerhet blir ivaretatt. Det kan være rutiner for regelmessige aktiviteter (årshjul) inkludert hvem som har ansvar for disse aktivitetene. Også rutiner for øvelser, evalueringer, oppdatering av planverk og ROS-analyser, møter (kriseledelse, beredskapsråd mm) og rapportering er elementer som kan inngå i oppfølgingsplanen.

Andre del av oppfølgingsplanen kan omhandle prioriterte oppfølgingstiltak etter funn som er avdekket i helhetlig ROS-analyse.

Kravet i forskriften må også ses i sammenheng med kommuneloven § 23 nr. 2 som pålegger administrasjonssjefen et generelt internkontrollansvar.

Avvik 3: Den overordnede beredskapsplanen til Vågan kommune oppfyller ikke kravene i forskriften.

Avviket gjelder følgende myndighetskrav:

- Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) § 15 og forskriftens § 4.

Begrunnelse og utdypende kommentarer:

Vågan kommune har en plan for kommunal kriseledelse (overordnet beredskapsplan) som siste gang ble revidert i 2014. Planen er tilfredsstillende på de fleste områder og kontaktinformasjonen er oppdatert, men forskriften er ikke innarbeidet og det er et generelt behov for oppdatering av innholdet. Vi viser her til forskriftens krav om årlig revisjon, jf. § 6.

Revisjonsarbeidet har vært utsatt i påvente av et interkommunalt samarbeid om helhetlig ROS-analyse, oppfølgingsplan og overordnet beredskapsplan. Kommunen har for øvrig i planstrategien konkludert med at overordnet beredskapsplan har behov for revisjon.

4. Oppfølging av tilsynet

Fylkesmannen ber kommunen avklare hvordan avvikene skal følges opp og når de skal være lukket. En framdriftsplan for hvordan avvikene skal lukkes sendes Fylkesmannen **innen 30. september 2017**.

Om det er behov for bistand i oppfølgingen kan Fylkesmannen kontaktes. Når avvikene er lukket i tråd med framdriftsplanen, ber vi om å få beskjed om dette, inkludert relevant dokumentasjon.

Vi gjør oppmerksom på at Fylkesmannen kan gi pålegg dersom ikke avvikene blir lukket i tråd med kommunens framdriftsplan, jf. kommuneloven § 60 d.

5. Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet ble varslet ved Fylkesmannens brev av 18.11.16. Tilsynet ble gjennomført den 12.05.17 fra kl. 09.00 til kl. 13.30 med åpningsmøte, to intervju og sluttmøte.

5.1 Deltakere

Tabellen nedenfor viser hvilke personer fra kommunen som har vært involvert i tilsynet.

Navn	Funksjon	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Tommy Stensvik	Rådmann	x	x	x
Svein Christiansen	Beredskapsleder	x	x	x

Fra Fylkesmannen deltok underdirektør Karsten Steinvik (tilsynsleder) og rådgiver Helle Hamnevoll.

5.2 Dokumentunderlag

Følgende dokumenter ble benyttet under tilsynet:

- Plan for kommunal kriseledelse i Vågan kommune, revidert 2014
- Liste med oppdatert kontaktinfo kriseledelse og annen beredskap 13.01.17
- Enkel risiko- og sårbarhetsanalyse for Vågan kommune
- Presentasjon av prosjekt felles ROS-analyse for Lofoten, 28.04.17
- Beredskapsplan for kriseteamet i Vågan, 2016
- Plan for helsemessig og sosial beredskap, 2006
- Planstrategi for Vågan kommune 2017-2020
- Evalueringsrapporter – øvelser for kriseledelse i 2016 og 2017
- Plan for brannordning, 1996

Bodø, 9. juni 2017

Karsten Steinvik
underdirektør (tilsynsleder)

Helle Hamnevoll
rådgiver